

המביא גם פרק שני גיטין

ב.

עין משפט נר מצוה

בז א מ"י פ"א מהלכות גירושין הל' ג ופ"ג שם הלכה טו סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' קל"א סעיף א:
 ב' ב מ"י פ"ג מהל' גירושין הלכה ד סמג שם טושי"ע שם סעיף טו:
 ג ג מ"י פ"א מהל' תפילין הלכה טו סמג לעין ג טושי"ע י"ד רעו סעיף ב:
 ג ד מ"י פ"ד מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' קמ"ב סעיף א:
 ג ה ו מ"י שם הל' ו סמג שם טושי"ע אה"ע סי' קכ"ב סעי' ד:
 ג ו מ"י פ"ט מהל' כלי המקדש הלכה ב סמג לעין קכ"ג:
 ג ח מ"י פ"ד מהל' גירושין הל' ו סמג לעין ג טושי"ע שם:

לעזי רש"י

ברוש"י ד"ר ר' קמ"ה.
 קרי"ן. מטבעה.

מוסף רש"י

וטעה ולא הטיל בו דלת. ומנא שם סמג דכתיב אצל שלם למה הוא (לקמן טו) ומנא שם נכתב מקומות אצל לא צטורה (שבת קכ"ז). מעביר עליו קולמוס. לשמו (לקמן טו) לכותב שם על כל חתימותיו כאלו הוא חותם (שבת קכ"ז). וקלסרה. יפה אמרת (לקמן טו).

פסקי ר"ד

שלאו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר פי' דהא כתיב ונתן בידה על נתינת הגט מיירי ולא דליתיה לה מידי דרשה הוא: ת"ר ונתן ולא וחקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שעי' טבלא ופנקס יצא לחירות אבל לא בכתב שעי' גיפה ואגדרכתן פי' שחקק בסכין הגט ע"ג טבלא או ע"ג פנקס שהם מלאים שעה וחקוקין עליהם בטת בזול זו היא חשובה כתיבה אבל מה שרוקמין במחט ע"ג כיפה שהיא כמין כובע של צמר על ראש הנשים ואגדרכתי מין תכשיט הוא ורוקמין אותו במחט ורקמת המחט לא חשיבה כתיבה לפי שאין האותיות קבועות אלא תחובות ובעי' כתב קבוע על הדבר שהוא מנרש בו אמר עולא אמר ר' אלעזר לא קשיא הא דחק קורות הא דחק ירדות פי' הא דחק קורות של אבות וצדיקה וצדיקה האותיות בלוחות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות ולא חקק [אלא] סביבותיו והעין נשאר כמות שהיה ונמצאו האותיות בלוחות מאיליהן והא דחק ירדותיהן האותיות כמות שהיה ונמצאו האותיות בלוחות מאיליהן ונפשי שחקין בטבלא והוה חשובה כתב וגופי האותיות קורא ירדות:

אי משום כריתות דאית בה הא בעינן וכתב זה לשמה וליבא. מימיה דלעזין מגילת קוטה משמע צפ"ק דעירובין (דף יג.) דמוחקין לה מן התורה אפי' למאן דבעי כתיבה לשמה דקאמר רב פפא דלמ"ד אין מגילתה כשרה להשקות בה קוטה אחרת תורה דסתמא כתיבה הי"ע דמוחקין וי"ל

לרז יוסף דשמעתין לא קצר לה א"כ סבר כלידך מנא דסבר כוותיה"א א"כ סבר כלידך מנא דסבר אין מוחקין לה מן התורה וכמתני' דצפ"ק כל הגט (לקמן דף כו.) למגן הכותב טופסי גיטין לריך שניח מקום האיש כו' ודייק מהתם ברש"י מס' זבחים (דף כ"ב) דסתמא פסול וכ"ש ספר תורה דלא איכתוב לשם גירושין כלל ועוד נראה דאפי' מאן דמכשיר במגילת קוטה למחוק מן התורה אפי' דבעי לשמה מודה לעזין גט דפסול דעירובין צפ"ק (דף יג.) משמע דכולוהו מנא מודו דהגך דפרק כל הגט דחשיבי אומרים: אין השם מן המובחר אמר רב אחא בר יעקב דילמא לא היה עד כאן לא קאמר רבנן התם (ב) דבעינא זה אלי ואגורו וליבא אבל הכא לא אמר רב חסדא ויכלינא למיפסלינהו לכולי גיטי דעלמא אמר ל' רבא מאי טעמא * אילמא משום דכתיב וכתב והכא איהו קא כתבה ליה ודילמא אקנויי אקנו ליה רבנן ואלא משום דכתיב ונתן והכא לא יהיב לה מידי דלמא נתינת גט היא תדע דשלאו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר: גופא שלאו מתם יכתבו על איסורי הנאה כשר אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא על העלה של זית דילמא שאני עלה של זית דהוי לאיצטרופי תניא רבי אומר כתבו על איסורי הנאה כשר נפק לוי * דרשה משמיה דרבי ולא קלסוה משמיה דרבים וקלסוה אלמא הלכתא כותיה תנו רבנן וכתב ולא חקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שעל גבי טבלא ופניקס יצא לחירות אבל לא בכתב שעל גבי כ"יפא * ואגדרכתרי אמר עולא אמר רבי אלעזר לא קשיא יהא דחק תוכות הא דחק יריכות ותוכות לא ורמינהו ילא היה כתבו שוקע אלא בולט כדינרי זהב והא דינרי זהב תוכות הן כדינרי זהב ולא כדינרי זהב כדינרי זהב דבולט ולא כדינרי זהב דאיילו התם תוכות הכא יריכות אמר ליה רבינא לרב אשי רושמא מיחרץ חריץ או כנופי מכניף אמר ליה מיחרץ חריץ איתביה לא היה כתבו שוקע אלא בולט כדינרי זהב ואי סלקא דעתך מיחרץ חריץ הא

כריתוס דאיש בה. שכתובה בה פרשת וכתב לה ספר כריתות: לה לשמה: יבז וזוהו לספרא. לכתוב אותה פרשה לשם גירושיה: הא בעינן שינה שמו ושמה. דמתן לקמן (דף פ.) דפסול אלמא לריך לכתוב שמו ושמה. ואית דלא גרסי שינה ומאן דגרסי ליה משום מתני' דלקמן ואגב גרר' גרסי ליה: מאי קמ"ל כל הני פשיטא לן דפרשה שכתובה אינה גט: עליו קולומס. על כל אהות ואות: ונמכוין לכסוד יודעה. שהיה טועה וסבור שהוא לריך לכתוב יודעה: וטעה ולא הטיל בו דלת. הרי השם כתוב אלא שהוא שלל לשמו: ואגורו. התנאה לפניו במנאות: * אידי כסבה ליה. נותנת שר' הסופר כדאמרין בגמרא דגט פשעו (ב"ב דף קמ"ה). משום תקנת עגונות: אקנויי אקנו ליה רבנן. ההוא זוזא מדדה והוי כמאן דיהיב ליה אינהו דהפקר ד"ד הפקר: ונקן. בר נמינה שהיא שיה פרוטה: העלה של זית. שאינו שיה כלום: דהוי לאיצטרופי. עס עלין הכנה לכסוד עליהן או למאלל בהמה ואע"ג דלא שיה פרוטה. אבל איסורי הנאה לא: ולא קלסוה. משום דאמר לה משמא דיחידא: דרשה. זימנא אחריתי משמיה דרביס כי היכי דליקבלוה מיניה: אלמא. מדטרח כולי האי דליקבלוה אלמא הלכתא כוותיה: חקק. צטבלא בסכין: עזר שילא. לחירות: ככנס שחקק על גבי עולא. דף: ופניקס. ענין אותן של סוחרים שחוקקים עליהן צעט: ולא ככנס שעל גבי יופה. ענין כובע של אמר ונותנת הנשים תחת לעיף קישוריהן כדאמרין בצמא אשה יואה (שם דף טו): אגודוכתי. תכשיט ורוקמין עליו זרות צמחט ענין צרוסד"ר צלע"ז ואם רקמו עליהן אומיות הגט אינו כתב לפי שאינו כתוב וקצוע אלא מוטל על הצגד וז' ראשו תחובים: הא דחק סונוס. של אומיות ולידיהן והאומיות צולטות אינו כתב לפי שלא יציר את האומיות אלא חקק סביבותיהם והעך נשאר כמו שהיה דפוס האומיות מאיליו: הא דחק ירכוסי. של אומיות דהיינו הן ממש שיטקע ככתב זו היא כתיבה: לא היה ככנסו. של לץ שוקע אלא צולט כזרות של דינרי זהב: והא דינרי זהב סונוס הוא. דקא סלקא דעמיה כשהוא מכה צקורנס חותם המטבע על הדינר תוכות וסביבות זורת החותם שהיא שוקעת והם מלאים דוחקין את תוכו וסביבות זורת הדינר וכנגד שקיעת רושם החותם אין הדינר של זהב נדחק ומאליה הזורה עומדת במקומה וגבי לץ כתיב (שמות לו) מכתב פתוחי חותם אלמא כתיבה היא: ואילו כהא יריכות. שהיה הליץ דק בעין טס וזר האומיות מעבר האחד דוחק ירכוסייהן והן צולטות מעבר השני כמו שמציינים כסף זהב העשוי ליקבע ככלי עץ ששתיים בהם יין: רושמא. חותם המטבע שקורין קויי"ץ: דוחקין תוכות וסביבות והסביבות של זורתו שהיא שוקעת חורליץ דוחקין תוכות וסביבות מינה של זורת הדינר עד שעומדת זורת הדינר צולטת כמו שהיה ונפקא מינה שחם חקק את הגט צמותם וכתבו על גבי טס לא הוי כתב דתוכות הוא: או כנופי מכניף. זורת החותם שהיא שוקעת כשחכותיה הזורה ונמתח מתוך דוחקין וכנס לתוך הזורה ולא ממילא הן אלא ע"י מכת הקורנס הזורה עממה נמתח לתוך פלויי דתוך דתורה כתיבה צדיים:

לא יתכן לפרש כן דקאמר נפק רבי חייל דרשה משמיה דרבי וקלסוה משמיה דרבי ולא קלסוה אלמא לית הלכתא כוותיה ואומר ר"ת דהכא דייק מדקלסוה כי אמר משמיה דרביס * ולפיכך נמי לא קלסוה כי אמר משמיה דיחיד מעיקר'א * ולקמן אפיכא *:

למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא. הוה מלי לאקשווי מלוחות דכתיב צוה כתיבה כמנה קרתי והיה כתבם חקוק כדכתיב (שמות כ) חרות על הלוחות * אלא דינחא ליה למיפרך מגט אגט:

(א) לקמן כ"ד. כ"ה. טו. סוטה כ"ז: (ב) שנת ק"ד: לקמן ז' ונמכוין כפסוקי פ"ה ה"א. (ג) לקמן ע"ג. (ד) ופי' כיפה של נמר חרובה או גט כחונה גט אשה או גט חרובה אלו גט. פירוש ערך כפה: (ה) פירוש מביאין לזין ולבעוין אותן ומציינן כהן כתב כמו שטעין השמעתילס ממחללות כותבין אומיות ומקללות. ערוך: (ו) שנת קלג: (ז) וקדושין נמ: (ח) פסחים לג: (ט) ופי' מוס' פסחים לב: ד"ה וכן ומוס' מנחות. מ"ה מי צעין ומוס' צ"מ ד"ה קוסיס:

תורה אור השלם

1. כי יחק איש אשה ובעלה ודקה אם לא תמצא תן בעיניו כי יצא בה ערות דבר וכתב לה ספר בריתו ונתן בקדה ושלקחה מבימה:

גליון הש"ס

גמ' אילמא משום דכתיב וכתב. ע"י לקמן דף כ"ב ע"כ תמיה והא לאו: תוס' ד"ה דילמא וכו' וכן גבי תרומה. ע"י שנת דף כה ע"כ תמיה תמן לו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' תוס' אלא דבעניה זה אל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הא בעינן שמו ושמה וליבא כו' כ"ל:

מוסף תוספות

א. דרב פפא. מוס' עימוין יג' ד"ה א"ס ב. אם יכתוב שום אדם לשמה שלא ברשותו. ט. ג. דאמר כל המשהה מטבע שטבעו חתמים בגיטין הולד ממזר. מוס' ה"א. ד. דהא"ה אדתי פסולין בשינה ליתנינהו בלא כתיבה כלל וכ"ש היבא דשינה. מוס' ה"א. ה. דשינה שמו דקתני במתני' ההוריק. מוס' ה"א. ו. ענין ששינוי בהשלה, בראשונה היה משה שמו ושמה. דאמר ר"י שינוי גמור ולא כנון שיש לו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל. מוס' ה"א. ח. ש"מ דהלכתא הכי. מוס' ה"א. י. משה ד. דרשב"ם דביבא פלוגי עלי' ולא הוי נחא לתו בהכי משום דק"מ לתו דכן הלכה. מוס' ה"א. ט. כי אמרה משמיה דרבי קלסוה ללמוד דיפה אמר רבי אמרה ורבנן פלוגי עליה דאין הלכה כרבי מחבירי, וכשאמרה משמיה דרביס לא קלסוה משום שאין הלכה כן. מוס' ה"א. י. ואמר מ"ם וסמ"ך של לחות בסג היו עומדין. מוס' ה"א.